

ตุ๊กแกป่าดงพญาเย็น

Cyrtodactylus angularis (Smith, 1921)

Angular-spotted bow-fingered gecko

บน : ตัวเต็มวัย

ล่าง : วัยอ่อน

ตุ๊กแกป่าดงพญาเย็น – *Cyrtodactylus angularis* (Smith, 1921)

ลักษณะ มีขนาดตัวเล็ก (จากปลายปากถึงรูท่อน 85 มิลลิเมตร และหางยาว 97 มิลลิเมตร) ลำตัวยาวและหางยาว หัวแบนและส่วนหัวกว้างกว่าส่วนลำคอ ผิวหนังลำตัวมีเกล็ดอ่อนนุ่มปกคลุม เกล็ดมีขนาดและรูปร่างต่างกันในส่วนต่างกันของลำตัว อาจมีลักษณะกลมหรือเป็นตุ่ม เกล็ดใต้หางแถวที่อยู่ตรงกลางมีขนาดใหญ่ หางมีตุ่มหนามยาวและอ่อนนุ่มเรียงตัวต่อเนื่องกันเป็นแถว พาดขวางเป็นระยะจากโคนหางถึงปลายหาง

ลำตัวสีน้ำตาลเหลืองหรือสีน้ำตาลอมเทา บนหัวมีลวดลายของสีน้ำตาลเข้มไม่เป็นระเบียบอยู่บริเวณส่วนปลายของหัว มีเส้นสีขาวจากด้านท้ายตามาที่ท้ายทอยแล้วหักเป็นมุมจากพาดขวางบริเวณท้ายทอย และต่อด้วยปื้นสีดำกว้างที่มีรูปร่างคล้ายตัวดับเบิลยูหรือตัววีภาษาอังกฤษที่เป็นตัวอักษรหนา บนหลังมีปื้นสีดำรูปวงค่อนข้างกลม 2 ปื้นอยู่ใกล้เคียงกันแต่ไม่ติดกันจำนวน 3 คู่ คู่แรกอยู่บริเวณด้านท้ายขาหน้า คู่ที่สองอยู่บริเวณกึ่งกลางลำตัว และคู่ที่สามอยู่ทางด้านหน้าของขาหลัง พื้นที่ส่วนอื่นบนหลังมีเส้นสีดำยาวกระจาย บนหางมีปื้นสีดำลักษณะดังกล่าวเช่นเดียวกัน แต่ตัวปื้นอยู่ชิดกันมากขึ้นและเชื่อมต่อกันกลายเป็นปล้องพาดขวางบริเวณส่วนปลายของหาง จำนวน 10 – 12 ปล้อง พื้นที่ส่วนอื่นของหางมีประสีดำกระจาย ด้านข้างของหัวมีแถบสีดำกว้างจากปลายปากมาที่ด้านหน้าและจากด้านท้ายตาไปที่ท้ายทอย ขอบปากบนและขอบปากล่างสีขาว คางและท้องสีขาวอมน้ำตาลจาง ด้านใต้ของหางมีประสีดำพาดขวางเป็นปล้องต่อเนื่องกับปล้องทางด้านบนของหาง ขาหน้าและขาหลังสีน้ำตาล มีลวดลายสีน้ำตาลเข้มเรียงตัวคล้ายกับเป็นปล้องพาดขวาง

ขาหน้าและขาหลังค่อนข้างสั้น นิ้วตีนเรียวยาว ส่วนปลายของนิ้วโค้ง บริเวณกึ่งกลางของนิ้วหักมุมลงทางด้านล่างแล้วหักมุมขึ้นอีกครั้ง ทำให้นิ้วตีนมีรูปร่างคล้ายกับเป็นตาขอ (bow-fingered gecko หรือ bent-toed gecko)

การแพร่กระจาย พบเฉพาะประเทศไทยบริเวณจังหวัดสระบุรีและจังหวัดนครราชสีมา ในพื้นที่สถานีวิจัยสิ่งแวดล้อมสะแกราชพบในป่าดิบแล้ง

พื้นที่อาศัย ค่อนข้างจำกัดแหล่งอาศัยในพื้นที่ของป่าดิบแล้ง แต่สามารถพบในพื้นที่รอยต่อระหว่างป่าดิบแล้งและป่าเต็งรัง หากินอยู่ตามพื้นล่างของป่าหรือบนต้นไม้ในระดับต่ำ

นิสัย หลบซ่อนตัวในเวลากลางวันอยู่ในโพรงหรือในซอกของต้นไม้หรือใต้ขอนไม้และออกหากินเวลากลางคืน หากินตามลำพังตัวเดียว อาจเดินหากินอยู่บนพื้นดิน แต่ส่วนใหญ่พบเกาะอยู่บนลำต้นของต้นไม้ในระดับต่ำในลักษณะที่หันหัวลงเพื่อมองหาเหยื่อที่อยู่บนพื้นดิน มีพฤติกรรมปล่อยหางหลุดจากตัว เพราะถ้าจับตัวไม่มั่นคงและมีโอกาสดีนได้ มักปล่อยหางหลุดออกจากตัว

ช่วงเวลาผสมพันธุ์และวางไข่ระหว่างเดือน เพราะพบเพศเมียที่มีไข่ในเดือนพฤศจิกายน-
กุมภาพันธ์ ไข่มีจำนวน 2 ฟอง และพบลูกตุ๊กแกป่าในเดือนมกราคม

สถานภาพ เป็นสัตว์ป่าคุ้มครองตามกฎหมายกระทรวง พ.ศ. 2546 ที่ออกตามความใน
พระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. 2535 สำหรับสถานภาพเพื่อการอนุรักษ์ เป็นสัตว์
ป่าใกล้สูญคุกคามตามเกณฑ์ของ Office of Natural Resources and Environmental Policy and
Planning (2005) แต่ไม่มีสถานภาพเพื่อการอนุรักษ์ตามเกณฑ์ของ IUCN (2008) ในพื้นที่สถานี
วิจัยสิ่งแวดล้อมสะแกราชมีประชากรในระดับปานกลาง เพราะพบได้เกือบทุกเดือน และบางครั้ง
อาจพบ 5 – 7 ตัว